

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/67/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115203999
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115203999.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004
p r o t i žalovaným: 1./ C. Q., Y.. XX.X.XXXX, L. E. P. XX/XX, XXX XX X., X./ K. Q., Y.. XX.X.XXXX, L. E. P. XX/XX, XXX XX X., v konaní o zaplatenie 28.583,52 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

žalovaní v I. a 2.rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 22.903,10 Eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne od 2.4.2014 do zaplatenia a trovy konania vo výške 1.028,70 Eur mesačnými splátkami vo výške 170 Eur, vždy k 20.dňu kalendárneho mesiaca, až do úplného vyrovnania, pod stratou výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky, počnúc právoplatnosťou rozsudku,

v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou doručenou súdu dňa XX.X.XXXX žiadal zaviazat' žalovaných v 1. a 2.rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie 28.583,52 EUR spolu so 6,69 % úrokom ročne zo sumy 24.200,92 Eur od 1.2.2015 do zaplatenia a 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 25.474,30 Eur od 1.2.2015 do zaplatenia titulom nesplateného stavebného úveru.

Žalovaní v 1. a 2.rade sa k žalobe nevyjadrili.

Súd dokazovaním vykonaným oboznámením zmluvy o stavebnom úvere, odstúpením od zmluvy s doručenkami, vrátane výpisu z účtu odstúpeného stavebného úveru zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzatvoril so žalovanými v I. a 2.rade dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXXXXX v predmete poskytnutia medziúveru pod č. XXXX XXXXXX vo výške 25.000 Eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, ako aj všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení sa mimoriadny medziúver zmenil na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXXX vo výške 15.354,58 Eur.

Podľa článku V. zmluvy, výška úrokovej sadzby mimoriadneho medzi úveru je 6,69 % ročne. Dĺžnik sa zaväzuje splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami sumou vo výške 171,75 Eur. Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu 171,75 Eur vklady na účet sporenia vo výške 32,37 Eur a úroky z medziúveru vo výške 139,38 Eur. Po pridelení cieľovej sumy bude vyššie uvedená suma predstavovať splátku stavebného úveru. Prvá splátka je splatná 15.deň mesiaca nasledujúceho po uzatvorení tejto úverovej zmluvy a ďalšie splátky sú splatné 15. deň každého mesiaca. Výška úrokovej sadzby

stavebného úveru je 4,70 % ročne. Veriteľ je oprávnený uspokojiť z mesačnej platby svojej pohľadávky v nasledovnom poradí: istinu, úroky, úroky z omeškania, poplatky.

Z predloženého výpisu z účtu odstúpeného stavebného úveru vyplýva, že žalovaným v 1. a 2.rade bol poskytnutý medziúver po odpočítaní spracovateľského poplatku vo výške 300 Eur v sume 24.700 Eur, pričom žalovaní v 1. a 2.rade vykonali úhrady v celkovej výške 1.796,90 Eur.

Podľa článku X. bodu 10.1.zmluvy, veriteľ má právo od tejto zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie úveru, ak je dlžník v omeškaní s viac ako 2 splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako 3 mesiace, alebo je v omeškaní s 2 pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako 2 mesiace.

Podľa bodu 10.19. zmluvy, odstúpením od zmluvy zaniká záväzok dlžníka, spoludlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva, zabezpečovacie zmluvy uzatvorené medzi veriteľom a dlžníkom a právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky s príslušenstvom.

Podľa bodu 10.20. zmluvy, odstúpením od zmluvy táto zmluva zaniká a to dňom doručenia oznámenia o odstúpení druhej zmluvnej strane.

Podľa bodu 10.21. zmluvy, v prípade odstúpenia od tejto zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú v do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí úrokovou sadzbou vo výške dohodnutej touto zmluvou.

Žalobca žalovaným v 1. a 2.rade podaním zo dňa XX.X.XXXX oznámil odstúpenie od zmluvy z dôvodu neuhradenia ročných splátok a to ani v dodatočne poskytnutej lehote v zmysle článku VI. a VII. úverovej zmluvy s výzvou na vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov vo výške 26.159,38 Eur v lehote 7 dní od doručenia tohto oznámenia.

U žalovaných v 1. a 2. rade bolo doručenie oznámenia o odstúpení od zmluvy realizované dňa XX.X.XXXX.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Odlíšne zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 48 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právny predpis ustanovený alebo účastníkmi dohodnutý inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 261 ods.3 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu 28.9.2009, sa upravujú záväzkové vzťahy bez ohľadu na povahu účastníkov:

a) medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka,

b) medzi zakladateľmi družstva a medzi členom a družstvom, pokiaľ vyplývajú z členského vzťahu v družstve, ako aj zo zmlúv o prevode členských práv a povinností,

c) z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov,

d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716),

e) z bankovej záruky (§ 313), z cestovného šeku (§ 720) a sľubu odškodnenia (§ 725).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané že žalovaným v 1. a 2. rade na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX M. Z. XX.XX.XXXX bol poskytnutý medziúver vo výške 25.000 Eur, ktorý sa podľa bodu II úverovej zmluvy zaviazali splácať pri dohodnutej úrokovej sadzbe 6,69 % ročne mesačnými splátkami vo výške 171,75 Eur.

Predmetná zmluva o úvere bola uzatvorená v súlade s ust. § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka a je tzv. absolútnym obchodom podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, ale zároveň má charakter spotrebiteľskej zmluvy definovanej v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka.

Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru vyplýva, že žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade medziúver po odpočítaní spracovateľského poplatku vo výške 300 Eur v sume 24 700 Eur, z ktorého doposiaľ realizovali úhrady v celkovej výške 1796,90 Eur.

Podľa článku X. bodu 10.19., odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, spoludlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva, ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.

Podľa bodu 10.21. zmluvy, v prípade odstúpenia od zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí úrokovou sadzbou vo výške dohodnutej touto zmluvou, ktorá sa ďalej úročí s úrokovou sadzbou vo výške dohodnutej touto zmluvou.

Právnou otázkou či aj v prípade zmluvného vzťahu majúceho charakter tzv. absolútneho obchodu a súčasne spotrebiteľskej zmluvy sa pre prípad odstúpenia od zmluvy majú aplikovať ustanovenia Obchodného alebo Občianskeho zákonníka zaoberali sudy vyššieho stupňa, konkrétne rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp.zn. 2 CO 35/2011, 8 Co 15/2013, 2Co 23/2014, z ktorých vyplýva, že podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody) a účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť súd už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršuje jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátenie platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa právnej úpravy Občianskeho zákonníka.

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Ide o akúsi jednostrannú konkrétnosť ustanovenia o či jánkeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá Aleš Čeněk).

Nemožno tiež prehliadnuť, že je to dodávateľ, ktorý zmluvu naformuloval a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od jej momentu.

Odvolací súd v uvedených rozhodnutiach nepopieral, že úver je absolútny obchod a ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Poukázal však iba na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a z uvedeného dôvodu niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu, vrátane odstúpenia od spotrebiteľsko-právnej a teda typicky občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenami, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre podnikateľov výhodnejšia.

Na základe uvedeného je preto možné ustáliť, že zmluvné dojednania predmetnej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zachovávajúce zmluvné nároky veriteľa vzhľadom na zánik práv a povinností tejto zmluvy v dôsledku odstúpenia od zmluvy sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v civilnom kódexe, a preto sú neplatné pre rozpor so zákonom v zmysle ust. § 54 ods. 1 v spojení s ust. § 39 Občianskeho zákonníka a žaloba o ich plnenie je nedôvodná.

Aj na základe uvedeného preto žalobcovi vzniká iba nárok na vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov vo výške 24.700 Eur (po odpočítaní sumy zaplateného spracovateľského poplatku vo výške 300 Eur).

S poukazom na realizované úhrady žalovaných v 1. a 2.rade v celkovej výške 1.796,90 Eur vzniká žalobcovi právo na vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov vo výške 22.903,10 Eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Zároveň súd priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania z nesplatenj istiny úveru vo výške 8,05 % ročne v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013 v spojení s

ust. § 10c citovaného nariadenia v znení účinnom od 1.2.2013 od 2.4.2014 do zaplatenia (lehota na splatenie úveru po oznámení o odstúpení od zmluvy uplynula dňa 26.3.2014) a v prevyšujúcej časti žalobu v uplatnenom úroku z omeškania zamietol.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a žalobcovi, ktorý bol úspešný v 80-tich % z hodnoty sporu a neúspešný v 20 % z hodnoty sporu, bola priznaná pomerná časť náhrady trov konania zodpovedajúca percentuálnemu rozdielu úspechu a neúspechu v spore v rozsahu 60 % zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 1.028,70 Eur (60 % zo sumy 1.714,50 Eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.